

Uchwała Nr 842.79.2022
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie
z dnia 5 lipca 2022 r.

w sprawie zastrzeżenia Wójta Gminy Jabłonna do wniosku pokontrolnego.

Na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 5a w związku z art. 25b ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 2137 z późn. zm.), po rozpatrzeniu zastrzeżenia Wójta Gminy Jabłonna do wniosku nr 2.7. zawartego w wystąpieniu pokontrolnym Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie z dnia 31 maja 2022 r. – Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie uchwała:

§ 1

Uwzględnia się zastrzeżenie zawarte w piśmie Wójta Gminy Jabłonna z dnia 14 czerwca 2022 r. do wniosku pokontrolnego nr 2.7.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Wójt Gminy Jabłonna wniósł zastrzeżenie do wniosku sformułowanego w punkcie 2.7. wystąpienia pokontrolnego Prezesa RIO w Lublinie z 31 maja 2022 r., będącego następstwem kontroli kompleksowej gospodarki finansowej gminy Jabłonna przeprowadzonej przez inspektorów RIO w Lublinie w dniach od 1 marca do 7 kwietnia 2022 r. Wystąpienie pokontrolne gmina otrzymała 2 czerwca 2022 r. Zastrzeżenie z 14 czerwca 2022 r. wpłynęło do RIO w Lublinie 17 czerwca 2022 r., tj. z zachowaniem ustawowego terminu.

Kolegium RIO w Lublinie, po szczegółowej analizie treści zastrzeżenia, uznało, że spełnia ono wymogi formalne wynikające z art. 9 ust. 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych.

Podstawą sformułowania wniosku pokontrolnego było ustalenie w trakcie kontroli, że na koniec 2021 r. inwentaryzacji budowli (tj. słupów oświetleniowych, których wartość ujmowano w ewidencji łącznie z wartością instalacji oświetleniowej) dokonano metodą porównania danych z ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji sald.

We wniosku pokontrolnym zalecono, aby inwentaryzację środków trwałych, do których dostęp nie jest znacznie utrudniony, przeprowadzać drogą spisu ich ilości z natury, wyceny tych ilości, porównania wartości z danymi ksiąg rachunkowych oraz wyjaśnienia i rozliczenia ewentualnych różnic, stosownie do przepisów art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy o rachunkowości, mając na uwadze przepisy art. 26 ust. 1 pkt 3 tej ustawy.

W złożonym zastrzeżeniu wskazano, że właściwą metodą inwentaryzacji budowli w postaci oświetlenia drogowego winna być metoda porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami, stosownie do przepisu art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości. Składniki te „stanowią obiekty, do których dostęp jest utrudniony ze względu na kwestie techniczne, związane z dokonaniem pomiaru. Oświetlenie drogowe bowiem składa się ze słupów, lamp, fundamentów jak również instalacji (kabel elektryczny) znajdujących się pod ziemią, co uniemożliwia ich pomiar”. W dalszej części zastrzeżeń, odnosząc się do definicji środka trwałego sformułowanej w art. 3 ust. 1 pkt 15 ustawy o rachunkowości, podkreślono, że sama lampa, słup oświetleniowy czy kabel pojedynczo nie spełniają definicji środka trwałego, jedynie jako całość stanowią środek trwały kompletny i w pełni zdalny do użytku.

Odnosząc się do złożonego zastrzeżenia Kolegium RIO ustaliło, co następuje:

Kwestią sporną jest interpretacja przepisów art. 26 ust. 1 pkt 1 i pkt 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 217 z późn. zm.).

Z art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy o rachunkowości wynika, że jednostki przeprowadzają na ostatni dzień każdego roku obrotowego inwentaryzację m.in. środków trwałych – drogą spisu ich ilości z natury, wyceny tych ilości, porównania wartości z danymi ksiąg rachunkowych oraz wyjaśnienia i rozliczenia ewentualnych różnic. Z kolei z art. 26 ust. 1 pkt 3 tej ustawy wynika, że inwentaryzację środków trwałych, do których dostęp jest znacznie utrudniony, przeprowadza się drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników.

Definicja środka trwałego sformułowana została w przepisie art. 3 pkt 15 lit. a ustawy o rachunkowości. Zgodnie z tą definicją przez środki trwałe rozumie się, z zastrzeżeniem pkt 17, rzeczowe aktywa trwałe i zrównane z nimi, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, kompletne, zdalne do użytku i przeznaczone na potrzeby jednostki. Przy czym przepis ten nie wyjaśnia, co należy rozumieć pod pojęciem „kompletne” i „zdalne do użytku”. W powszechnym rozumieniu przyjmuje się jednak, że środek trwały jest kompletny, jeżeli jest wyposażony we wszystkie elementy konstrukcyjne umożliwiające jego funkcjonowanie zgodnie z przeznaczeniem. Z kolei zdalny do użytku środek trwały jest wówczas, gdy jest sprawny technicznie i zalegalizowany prawnie w formie stosownych uprawnień, homologacji i pozwoleń na użytkowanie (jeżeli taka legalizacja jest wymagana). Aby budowla (w tym przypadku oświetlenie drogowe) spełniała wyżej przywołaną definicję środka trwałego musi być kompletna i zdalna do użytku.

Rolą inwentaryzacji jest zweryfikowanie prawdziwości danych zawartych w księgach rachunkowych dotyczących wielkości poszczególnych aktywów i pasywów jednostki. Podczas spisu odnotowania wymaga każda niekompletność środka trwałego lub – przeciwnie – dodanie części dodatkowych niewykazanych w ewidencji, fakt wyłączenia z użytkowania, uszkodzenia lub stan odbiegający od stanu, jaki jest właściwy dla danego środka trwałego. Niewątpliwie oświetlenie jest składnikiem majątkowym, do którego dostęp jest utrudniony, w szczególności ze względu na elementy znajdujące się pod ziemią czy

kwestie techniczne związane z możliwością dokonania pomiaru. O ile spisanie z natury słupów oświetleniowych jest wykonalne, to już w przypadku instalacji podziemnych nie jest możliwe spisanie z natury tych części składowych środka trwałego. Stąd, w ocenie Kolegium, inwentaryzację oświetlenia drogowego, stanowiącego budowlę, do których dostęp jest utrudniony, można przeprowadzić drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników.

W świetle przytoczonych przepisów prawnych oraz stwierdzonego stanu faktycznego, zastrzeżenie Wójta Gminy Jabłonna należało uznać za zasadne.

Z tych względów orzeczono jak na wstępie.

Na tę uchwałę nie przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie.

Otrzymuje:
Wójt Gminy Jabłonna

Przewodniczący Kolegium
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Lublinie

Jacek Orządka

